

ΑΠΟΨΗ

Γεωγραφία και συγκυρίες ενώνουν και χωρίζουν Γάζα και Κύπρο

Του ΓΑΒΡΙΗΛ ΧΑΡΙΤΟΥ*

Ενα απροσδόκητο διπλωματικό επεισόδιο βρίσκεται σε εξέλιξη μεταξύ της Κύπρου και της Παλαιστινιακής Αρχής, με αφορμή την πρωτοβουλία της Λευκωσίας να εφαρμοστεί ο πολυσυζητημένος ανθρωπιστικός διάδρομος προς τον άμαχο πληθυσμό της Λωρίδας της Γάζας, με το λιμάνι της Λάρνακας να αποκτά κομβικό ρόλο. Συγκεκριμένα, στις 4.1.2024 ο Παλαιστίνιος πρωθυπουργός Μοχάμαντ Ιστάιγε, ολοκληρώνοντας την εβδομαδιαία τακτική συνεδρίαση του υπουργικού συμβουλίου, τάχθηκε ξεκάθαρα εναντίον της κυπριακής πρωτοβουλίας, εκφράζοντας την υποψία ότι τα πλοία που θα αναχωρούν από την Κύπρο μεταφέροντας ανθρωπιστική βοήθεια, επιστρέφοντας από τη Γάζα θα μετατρέπονται σε «πλοία εξορίας», ξεριζώνοντας τους Παλαιστίνιους της Γάζας από τις εστίες τους. Εμμέσως πλην σαφώς κατηγορήσει την κυπριακή πλευρά ότι δεν εγγυάται πως μπορεί να αποκλεισθεί ένα τέτοιο ανεπιθύμητο ενδεχόμενο.

Οι ανσυχίες του Παλαιστίνιου πρωθυπουργού, που ταχύτατα

αναμεταδόθηκαν από το τουρκικό πρακτορείο Anadolu, δεν προέκυψαν από το πουθενά. Σε πρόσφατες δηλώσεις τους οι ακροδεξιές εθνοθροσκειτικές φωνές της ισραηλινής κυβέρνησης, με επικεφαλής τους υπουργούς Ιταμάρ Μπεν-Γκβρίλ και Μπετσάλελ Σμότριντς, προώθουν την ιδέα μιας «εθελουσίας αποχώρησης» των Παλαιστίνιων από τη μεταπολε-

Ο ανθρωπιστικός διάδρομος προς τους άμαχους της Λωρίδας κάνει το λιμάνι της Λάρνακας να αποκτά κομβικό ρόλο.

μική Γάζα. Προτού ακόμη αρχίσουν οι κερσαίες επιχειρήσεις, Αίγυπτος, Ιορδανία, ΗΠΑ και ΟΗΕ απέρριψαν ξεκάθαρα κάθε σκέψη μιας (έστω προσωρινής) εκκένωσης της Γάζας από τον πληθυσμό της. Οι ίδιες αυτές έχουν εγκαταλειφθεί και όλα δείχνουν ότι ήδη συζητούνται οι πρακτικές λεπτομέρειες για σύσταση πολυεθνικής δύναμης και τοπικών παλαιστινιακών πολιτοφυλακών, που θα

διακυβερνήσουν από κοινού τη μεταπολεμική Γάζα. Όμως, μια άλλη αλήθεια είναι ότι οι Μπεν-Γκβρίλ και Σμότριντς, οι οποίοι παρά τις διαμαρτυρίες τους τελικά αποκλείστηκαν από το «μικρό ΚΥ-ΣΕΑ» που διαχειρίζεται τον πόλεμο, με πομπώδεις μεγαλοεισακτικές δηλώσεις τους πασχίζουν για την πολιτική τους επιβίωση. Αμφότεροι γνωρίζουν ότι έχουν μερίδιο ευθύνης για την καταστροφή της 7ης Οκτωβρίου λόγω πολύ συγκεκριμένων άστοχων θεσμικών και επιχειρησιακών αποφάσεών τους στα υπουργεία Εθνικής Ασφάλειας και Άμυνας, αντίστοιχα. Οι δηλώσεις εσωτερικής κατανάλωσης των Μπεν-Γκβρίλ και Σμότριντς περί «εβραϊκού επανεισχυισμού» της Γάζας έχουν απορριφθεί προ πολλού, άμεσα και ομόφωνα από τους Νετανιάχου, Γκάλαντ και Γκαντς. Και η Παλαιστινιακή Αρχή, ως καλή γνώστρις των ενδοισραηλινών ισσοροπιών, γνωρίζει να διαχωρίζει όσα βασιμώς διακηρύσσονται από όσα απλώς εκστομίζονται. Ενδιαφέρονσα είναι η επισήμανση του Παλαιστίνιου πρωθυπουργού, καθιστώντας ξεκάθαρα ότι δεν θα προτιμούσε τη Λάρνακα να αποτελέσει κομβικό σημείο του θαλασσιού διαδρόμου, «εάν και εφόσον αυτός τεθεί σε εφαρμογή». Διευ-

κρινισε μάλιστα ότι «η ανθρωπιστική βοήθεια μπορεί να σταλεί μέσω άλλων λιμανιών, κοντινών προς τη Γάζα», επαναφέροντας την ιδέα της σύστασης πλωτής αποβάθρας ελληνοισραηλινής.

Η γεωγραφία είναι αμελίκτη και τα εναπομεινάντα κοντινότερα λιμάνια στη Γάζα είναι είτε το αιγυπτιακό Ελ-Αρίς είτε το ισραηλινό Ασντόντ. Σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα και εφόσον αποκλειστεί η λύση της Λάρνακας, το μόνο «κοντινότερο λιμάνι στη Γάζα» που απομένει στον χάρτη είναι το εξής ένα: Το παράνομο λιμάνι της Αμμοχώστου, που τελεί υπό τον έλεγχο της κατοικικής Τουρκίας και της «ΤΔΒΚ» – και το οποίο, όλως συμπτωματικά, είχε περιληφθεί στο δρομολόγιο του στολίου του Μανί Μαρμαρα του Μάιο του 2010. Θα ήταν ποτέ δυνατόν, υπό τις παρούσες συγκυρίες, να υπονοείται ένα τέτοιο ενδεχόμενο – και μάλιστα από τον Παλαιστίνιο πρωθυπουργό; Άς το πούμε ξεκάθαρα. Η κυπριακή πρωτοβουλία δεν επινοήθηκε αβίαστα. Πέραν των ευρωπαϊκών αξιών, η Λευκωσία έσπευσε να προσφέρει τις καλύτερες υπηρεσίες για να μη δοθεί η ευκαιρία στην κατοικική Τουρκία να νο-

μιμοποιήσει «διά της ανθρωπιστικής οδού» τα παράνομα κατοικικά της τετελεσμένα. Πέραν αυτού, όμως, η αυτοαποκαλούμενη «ΤΔΒΚ», εκτός του ότι αποτελεί αποτέλεσμα εισβολής και κατοχής, από της ανακοίνωσης της «συστάσεως» της το 1983, αποτελεί μια οντότητα αποσχιστική, επιδιώκοντας να υποσκάψει τη διεθνή νομιμοποίηση της Κυπρια-

Ο Παλαιστίνιος πρωθυπουργός ανσυχνεί ότι όσα σκάφη θα αναχωρούν από τη Μεγαλόνησο θα γίνονται «πλοία εξορίας».

κής Δημοκρατίας, του μοναδικού νόμιμου κράτους που υπάρχει στο νησί. Η ίδια ακριβώς αναλογία μεταξύ της νόμιμης και διεθνώς αναγνωρισμένης Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι της παράνομης «ΤΔΒΚ» ισχύει και στην περίπτωση του πλέγματος των σχέσεων μεταξύ της νόμιμης και διεθνώς αναγνωρισμένης κυβέρνησης της Παλαιστινιακής Αρχής που εδρεύει στη Ραμάλα, έναντι της

αποσχιστικής διοικητικής οντότητας που συνέστησε στη Γάζα η οργάνωση Χαμάς από το 2007 μέχρι σήμερα.

Αυτή η τόσο βασική αναλογία οφείλει να γίνει απόλυτα κατανοητή σε Ραμάλα και Λευκωσία και να εμπνευστεί σε πολιτικό και επικοινωνιακό επίπεδο. Δεν υπάρχει καταλλήλότερη ευκαιρία από τον ξαφνικό διάλογο, που ανέδειξαν οι εξαιρετικά ενδιαφέροντες πρόσφατες δηλώσεις του κ. Ιστάιγε. Αυτή η ιστορική και πολιτική αναλογία θα πρέπει να αποτελέσει την ακίνητη πύξια των κυπροπαλαιστινιακών σχέσεων κατά την παρούσα συγκυρία. Περιθώρια συνεννόησης υπάρχουν. Διαφορετικά, το παλαιστινιακό υπουργικό συμβούλιο της 4ης.1.2024 δεν θα αποφάσιζε τη μετάβαση στη Λευκωσία του υπουργού Εξωτερικών, Ριάντ αλ-Μόλκι, προκειμένου να διαπιστώσει τη γνησιότητα των κυπριακών προθέσεων.

* Ο κ. Γαβριήλ Χαρίτος διδάσκει Ιστορία των Πολιτικών Σχέσεων Ελλάδος - Ισραήλ - Κύπρου στο Πανεπιστήμιο Μπεν Γκουριόν και το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Είναι ερευνητής του **ΕΛΙΑΜΕΠ**.